

18 januar 2024

«Høringsinnspill - krav til bærekraftige og sirkulære anskaffelser av tekstiler»

Vi takker for muligheten til å være med inn i høringsrunden for krav og kriterier til bærekraftige anskaffelser av tekstiler. Våre innspill er knyttet til spesifikke titler og nummeringen som brukt i dokumentet deres – vennligst se tabell under, kolonnen til høyre merket «Wenaas Workwear innspill».

<p>1. Bærekraftig bruk av tekstiler – eie</p> <p><i>Spørsmål til høring:</i></p> <p>Til leverandører:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Er markedet modent for å knytte informasjon om bruk og vedlikehold opp til det enkelte plagg, og slik at det er tilgjengelig digitalt? - Hvilke metoder finnes for dette? - QR-kode eller er det andre metoder som er enklere for leverandør, men fremdeles brukervennlig? - Og hvilken frist er det realistisk å sette for at den nevnte informasjonen skal være tilgjengelig digitalt? 	<p>Wenaas Workwear innspill</p> <p>QR kode med enkel info er sikkert ok å få til, men vi må være obs på at det er ikke alle brukere av arbeidstøy som har tilgang på en enhet som kan skanne QR kode for å få informasjon. Nettopp derfor har vi fortsatt ikke lov å gå over til QR kode på brukerinformasjon vi sender med på sertifisert arbeidstøy, fordi ikke alle brukere har en mobil eller en PC/skanner de kan bruke. Når dette er sagt, har vi vært i kontakt med Standard Norge uten hell for å digitalisere informasjonen (og redusere mengde papir/klimautslipp).</p> <p>På tekstiler kunne det være en idé og koble på det nye kommende digital produktpasset (DPP) som vil være en EU-krav innen 2030. Et slikt elektronisk produktpass for registrering, behandling og produkt informasjon inkl. leverandørkjeden er fremtiden, men er markedet modent enda? Og, er lovgivingen rundt DPP i orden?</p> <p>Skulle det være et krav å merke plagg med QR kode for a) å ta vare på plagget og b) få opplæring i bruk av tekstiler så må det vurderes hvordan dette vil praktisk løses. Fysiske kurs ute hos kunde? Hos vaskeri? E-læringskurs er kanskje best, men hvem skal «lage» de kursene og holde dem oppdatert? Programvare og løsninger for å få det til osv.</p>
<p>2. Statistikk og måling – eie</p> <p><i>Spørsmål til høring:</i></p>	<p>Grunnleggende: ok å levere slik statistikk som foreslås i kontraktsvilkåret under</p>

<p>Til leverandører:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Er markedet modent for å levere slike systemer for sporing, når det er oppdragsgiver som eier tekstilene? - Burde det spesifiseres ytterligere hvordan et slikt system skal være? 	<p>grunnleggende kategori. Statistikk pr kvartal kan kanskje være et forslag? Viderekommende: statistikk er ok, samme løsning som på grunnleggende.</p> <p>Sporing er mer krevende, men kan løses via chip/RFID/QR kode i plagget. Men, det krever programvare og forståelse/innsikt hos både innkjøper og leverandør som skal levere denne tjenesten.</p> <p>Ja, det bør spesifiseres og prises utenom.</p>
<p>3. Bærekraftig bruk av tekstiler – leie</p> <p><i>Spørsmål til høring:</i></p> <p>Til leverandører:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Er markedet modent for å knytte informasjon om bruk og vedlikehold opp til det enkelte plagg, og slik at det er tilgjengelig digitalt? - Hvilke metoder finnes for dette? QR-kode eller er det andre metoder som er enklere for leverandør, men fremdeles brukervennlig? 	<p>Se svar gitt i spørsmål 2.</p>
<p>4. Statistikk og måling – leie</p> <p><i>Spørsmål til høring:</i></p> <p>Til leverandører:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Angående informasjonen som skal leveres på basiskravet: Kan man se levetiden til plaggene hvis man ikke har sporing med f.eks. chip? - Er markedet modent for å levere slike systemer for sporing? Burde det spesifiseres ytterligere 	<p>For tekstiler (arbeidstøy) er det lav hensikt å leie da det er mange krav som skal oppfylles ift. hensikt/bruk/beskyttelse av ansatt i arbeid, samt at ISO normen stiller krav til om plaggets egenskap/er i bruk. Dvs. å reparere er ikke alltid en mulighet for å forlenge plaggets levetid i vår bransje. I de tilfellene hvor plagget kan forlenges og repareres er det et kost-nytte spørsmål. Detaljerte techpacks og lab tester er basiskrav ift. godkjent kvalitet for levetiden, funksjon og standarden/e.</p> <p>Som nevnt over, om det skulle være et ønske å bruke f.eks. chip / RFID – er det en mulighet for det. Det bør i så tilfellet være helt klart hva innkjøper ønsker med merkeordningen, og til hvilken hensikt informasjonen skal brukes til.</p>

<p>hvordan et slikt system skal være?</p>	<p>Et slikt krav må spesifiseres som tilleggskrav i avtalen pga. tid, kostnad og involvering av samarbeidspartner. Eier av informasjonen og hva informasjonen skal brukes til videre blir enda viktigere fremover mtp. lovreguleringer og EU tekstilstrategien.</p>
<p>5. Design for lang levetid (eie og leie)</p> <p><i>Spørsmål til høring:</i></p> <p>Til leverandører:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Det er foreslått å premiere vedlikeholdsavtale med mulighet for utbytte av deler i 10 år etter levering av produktet. Ber om kommentar på dette. - Bør vedlikeholdsavtale tas ut som et eget krav. Hvor det er forslag om et krav på 5 år, og et mer ambisiøst på 10 år? - Bør reservedeler være gratis som en del av garantien? Eller må leverandørene legges ved en prisliste? 	<p>Kanskje gitt en periode i starten av avtalen, men absolutt ikke i 10 år. Reservedeler og selve vedlikeholdstjenesten må legges ved avtalen (egen «VAS» prisliste).</p> <p>Reservedeler og mulighet for utbytting av glidelåser, knapper og spenner er også til dels krevende. Knapper og spenner går stort sett greit, men har man trykknapper så kreves det spesialverktøy. Utbytting av glidelås er aldri enkelt, det er en tidkrevende prosess – og det er ikke alle som klarer å gjøre det.</p> <p>Utforming av produkter slik at slitasjepunkt kan byttes ut (f.eks. nedkant av armer og bein) er vanskelig og fordyrende, men så klart mulig. Enkel fjerning av logo er vanskelig/krevende. Broderte logoer etterlater masse hull i metervare, HT logoer må evt. fjernes med kjemikalier – som påvirker metervaren under logo. Logo av høy nok kvalitet til å vare hele plaggets levetid er ok.</p> <p>Utforming slik at passform er fleksibel og kan benyttes av flere er også krevende. Unisex bekledning, eller å gå for Alfa størrelser i stedet for Numeriske størrelser på f.eks. bukser er noe kundene stort sett ikke er glade i. Vi prøvde det på buksene til Hydro, men måtte gå tilbake til numeriske størrelser – for at arbeidstøyet skal passe best mulig til den enkelte. Noen artikler med unisex sizing kan være ok, men stort sett ønsker kunder å ha tilpassede størrelser til dame/herre og med en stor nok sizerange til å dekke «alle». Størrelsesmerking skal tåle vask gjennom hele plaggets levetid.</p>
<p>6. Ufarget tekstiler (eie og leie)</p> <p><i>Kun informasjon om kravet:</i></p>	<p>Vi kan foreslå at følgende tekstiler kan være ufarget: undertøy, innvendig metervare, lommefor osv.</p>

<p>7. Flammehemmere (eie og leie)</p> <p><i>Spørsmål til høring:</i></p> <p>Til leverandører:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Er det noen standardiserte branntester/brannkrav som brukes for tekstiler (og særlig for arbeidstøy) som vi også bør foreslå å stille krav om? Er kravet for strengt? Er det noen typer flammehemmere som bør tillates? 	<p>Her har vi fått bistand fra Daletec som er en av våre nominerte stoff leverandører innenfor flammehemmende bekledning.</p> <p>Vennligst se vedlagte PDF dokument fra Daletec med kommentarer knyttet dette punktet.</p>
<p>8. Oppstartstid (eie og leie)</p> <p><i>Spørsmål til høring:</i></p> <p>Til leverandører:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kan vi gi en konkret anbefaling til minimums oppstartstid (f.eks. 6 måneder), eller bør det alltid tilpasses av innkjøper basert på markedsdialog for den konkrete anskaffelsen? - Har dere noen forslag til hvordan vi bør håndtere dette med bestillingstider ved avrop? - Bør det være egne kravformuleringer i dette kontraktsvilkåret? 	<p>Dersom pris, menneskerettigheter- og miljø er like viktig og skal ivaretas i et anbud, kunne det være en idé å gi et tidsintervall basert på innkjøp i EU og/eller fra Asia – enten i form av;</p> <p>a) uten transporttid, eller b) transporttid er hensyntatt fra resp. produksjonsland.</p> <p>Dette sier vi mtp. produksjon i Asia hvor oppstart 6mnd etter inngått kontrakt i enkelte tilfelle kan være for kort tid da transporttid er mye lengre for langdistanseruter, og kombinert med den globale varetransporttiden vil skipene tilbringe mer tid i havn for å laste og losse. Flytransport er ikke et alternativ som bør brukes, uansett ETA.</p> <p>Når det er sagt, er det viktig å huske på at arbeidstekstiler og uniformer som vi tilbyr, har ulike leveringstider pga. utvikling, materialkvalitet, kompleksitet og standard godkjenningen – dvs. anbudet bør ivareta å standardisere så mye som mulig i sine krav spesifikasjoner for å redusere ledetid og kompleksitet, og være åpne for å tilpasse prosjektet til det som etterspørres (differensierte sortimentet sitt og ikke ha en fast ledetid for alle produkter da det ikke alltid gjenspeiler virkeligheten).</p>

	<p>En annen refleksjon kunne være å gi prognoser for et år av gangen med faste leveringstidspunkter i løpet av året for sortimentet som etterspørres. På denne måten vil det gi en forutsigbarhet i kontraktsperioden som er positivt i produksjon og for leverandør.</p>
<p>9. Sosialt ansvarlig produksjon – utvalgte produkter</p> <p><i>Spørsmål til høring:</i></p> <p>Til leverandører:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Hvilke merkeordninger er aktuelle for tekstil? - For hvilke varer er en slik merkeordning utbredt? I hvilken grad fanger noen merkeordninger opp både miljø og menneskerettigheter? 	<p>Selskapene bør premieres for å investere i ulike bærekraftige tiltak og sertifiseringer som ikke nevnes her - f.eks. Better Cotton, OEKO-TEX® STANDARD, OEKO-TEX® LEATHER STANDARD, OEKO-TEX® MADE IN GREEN, Global Standard Recycling (GRS), Woolmark, LWG og FSC.</p> <p>Sosialt ansvar i produksjon omfatter også troverdig dokumentasjon/ revisjoner. Vi mener derfor at Amfori BSCI bør tas med inn i dette punktet fordi det følges opp via en autorisert tredjepart. Resultatene er tilgjengelig online for alle medlemmer og leverandører som er medlem. Et slikt system bidrar til å fremme åpenhet rundt tematikken.</p> <p>Amfori BSCI hjelper bedrifter med å kartlegge, identifisere, prioritere og utbedre risikoer i verdikjeden. Amfori BSCI CoC er også basert på internasjonale standarder som fremmer beskyttelse av sosiale rettigheter på tvers av alle verdikjeder uavhengig av størrelse, sektor eller bransje. I tillegg til å ivareta lovgivninger og interessentenes forventning til oss som selskap, fokuserer ikke bare amfori på produksjon, men også ved å overvåke hva som skjer før produktet produseres, og etter at det har forlatt leverandør.</p> <p>I leverandørsamarbeidet hos våre største strategiske leverandører så stilles det også krav fra oss at leverandør forbedrer seg iht. CAP rapport, og deltar på Amfori Academy for å kurs, egenopplæring, seminarer m.m. Pt. så har amfori over 2400 medlemmer – for mer informasjon; https://www.amfori.org/en/about/who-we-are/about-amfori</p>

	<p>En tanke kunne derfor være at det stilles krav til å merke produktene våre som produseres hos en Amfori BSCI godkjent fabrikk for å synliggjøre at produktet kommer fra en sosialt ansvarlig produksjon.</p>
<p>10. Aktsomhetsvurderinger for ivaretagelse av grunnleggende menneskerettigheter</p> <p><i>Spørsmål til høring:</i></p> <p>Til leverandører:</p> <ul style="list-style-type: none"> - For de som ikke er omfattet av åpenhetsloven: Er det andre måter dette heller burde dokumenteres på? - DFØ mener dette kvalifikasjonskravet bør med hver gang ved anskaffelser av en viss størrelse i en høyrisikokategori som tekstiler. Et det utfordringer ift. kapasitet hos oppdragsgiver med å evaluere et slik kvalifikasjonskrav. 	<p>Til tross for at ikke alle selskaper i Norge er underlagt åpenhetsloven, så mener vi at selskaper som er Etisk Handel Norge medlem og som leverer egen redegjørelses rapport bør vektas positivt inn i anbudet. Dette påpekes fordi rapporteringen til Etisk Handel Norge er nettopp iht. OECD's modellen og som regnes som den internasjonale gullstandarden for godt samfunnsansvar.</p> <p>En refleksjon - «<i>hvordan skal en innkjøper vurdere sosialt ansvar i anbudet sitt dersom det ikke vurderes opp på internasjonale krav og iht. en gitt metode</i>»?</p> <p>Ved å være Etisk Handel Norge medlem så viser medlemsbedriftene progresjon i egen bærekrafts utvikling – noen aktsomhetsvurderinger iht. OECDs retningslinjer for flernasjonale virksomheter stiller mtp. tydelige forventninger til aktsomhet på områder som omfatter menneskerettigheter, arbeidstakerrettigheter, miljø, antikorrupsjon og åpenhet.</p> <p>Nei, det er ikke en utfordring ift. kapasitet så lenge redegjørelses rapporten via Etisk Handel Norge godkjennes inn i anbudet og vektas positivt utover grunnleggende kvalifikasjonskrav.</p>
<p>11. Kontroll av ivaretagelse av grunnleggende menneskerettigheter ved produksjonsenhetene inklusive kontroll av utbetaling av levelønn</p> <p><i>Spørsmål til høring:</i></p> <p>Til leverandører:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Bør vi vise til at levelønnsutbetalingen skal 	<p>Henviser til en videreføring av svaret gitt i krav 9 mtp. Amfori BSCI. I våre revisjoner så benyttes anker metoden (ref. The Anker Methodology for Estimating a Living Wage - Global Living Wage Coalition) som anslår både kostnadene for en grunnleggende, anstendig livsstil for en arbeidstaker og hans / hennes familie på et bestemt sted, og den avgjør om den estimerte levelønnen blir betalt til arbeidstakere.</p>

<p>være utregnet iht. en spesifikk standard?</p> <ul style="list-style-type: none"> - Bør vi gi halvpoeng til leverandører som ved tilbudsinnlevering enda ikke kan dokumentere utbetalt levelønn til ansatte ved produksjonsenheten, men som kan dokumentere at levelønn kommer at utbetales i løpet av første kontraktsåret? - Hvilke typer risikoer finnes for urettferdig evaluering med dette forslaget? - Skal industri/bransje revisjonsprotokoll telle like mye som revisjonsprotokoll fra uavhengig sivilsamfunnsorganisasjon som for eksempel SEDEX? Om ja, hvorfor? Om nei, hvorfor ikke? - Bør andre initiativer for å fremme bedre arbeidsvilkår i tekstilindustrien premieres? For eksempel om leverandøren kan dokumentere at, og hvordan prosjekter rundt sosial dialog gjennomføres? Om ja, hvordan kan en rettferdig evaluering av sosial dialog-prosjekter gjennomføres? 	<p>Metoden brukes blant annet hos Amfori BSCI og Sedex ved en SMETA revisjon. Slike revisjoner er også med på å dele denne informasjon, forstå og forbedre arbeidsforhold og miljøpresentasjoner i leverandørkjeden.</p> <p>Så lenge det er iht. en anerkjent metode, og dokumenteres via autorisert tredjepart i form av en revisjonsrapport i løpet av første kontraktsåret.</p> <p>Kommer litt ann på kunnskapen hos innkjøperen, og vurderingen som utføres iht. hvilken metode. Risiko er et komplekst tema som blant annet Etisk Handel Norge jobber mye med sammen med sine medlemmer. Innkjøper bør ta hensyn til nettopp dette ift. dokumentasjon (ref. OECDs modellen) – dvs.</p> <p><i>«er det kun å innhente informasjon, eller å forstå seg på arbeiderenes levelønn i de ulike land, byer og deres arbeidsoppgaver som utføres, og følge opp forbedringstiltak for å utgjøre en forskjell?»</i></p> <p>Nei, fordi det gir ingen garanti for at arbeiderne får levelønn der de jobber.</p> <p>Ja, dette kan være prosjekter som er i tilknytning til medlemskap i ETI i Norge, Danmark, Sverige med søkelys på tekstilproduksjon i India og Bangladesh. Nettopp med den hensikt for å fremme etisk handel, rekruttering, sosiale dialog, organisasjonsfrihet, kollektive forhandlinger og unge kvinner i sektoren.</p>
<p>12. Innhold av stoffer som gir grunn til bekymring</p> <p><i>Spørsmål til høring:</i></p>	<p>Alle våre leverandører og produsenter er forpliktet til å ikke bruke kjemikaler i vår Restricted Substance List (RSL). Listen inngår i vårt ESG program, og baserer seg på kravene til</p>

<p>Til leverandører:</p> <ul style="list-style-type: none">- Hvilket forhold har leverandørene til REACH listen?- Brukes denne i forbindelse med innkjøp til standardsortiment i bedriften?	<p>REACH, POPs direktivet, BioCid-Direktivet og EUs lovreguleringer av kjemikalier. Dvs. at våre produktspesifikasjoner og testrapporter kontrolleres opp mot RSL listen. Om ønskelig kan også OEKO-TEX® 100 på stoffer og trims kan benyttes inn i dette punktet.</p> <p>Ingen forskjell på standardsortiment eller bespøke sortiment ift. vår RSL krav.</p>
<p>13. Formaldehyd (eie og lei)</p> <p>14. Myknere i belegg og utskrift</p> <p>15. Miljøvennlig vaskeritjeneste - eie og leie</p>	<p>Ingen kommentar.</p> <p>Ingen kommentar.</p> <p>Ingen kommentar.</p>

Dokumentet med dine innspill sendes til postmottak@dfo.no med kopi til jonamundbrenden.ovregard@dfo.no. E-posten med hørings svar bes merkes med «Høringsinnspill - krav til bærekraftige og sirkulære anskaffelser av tekstiler».